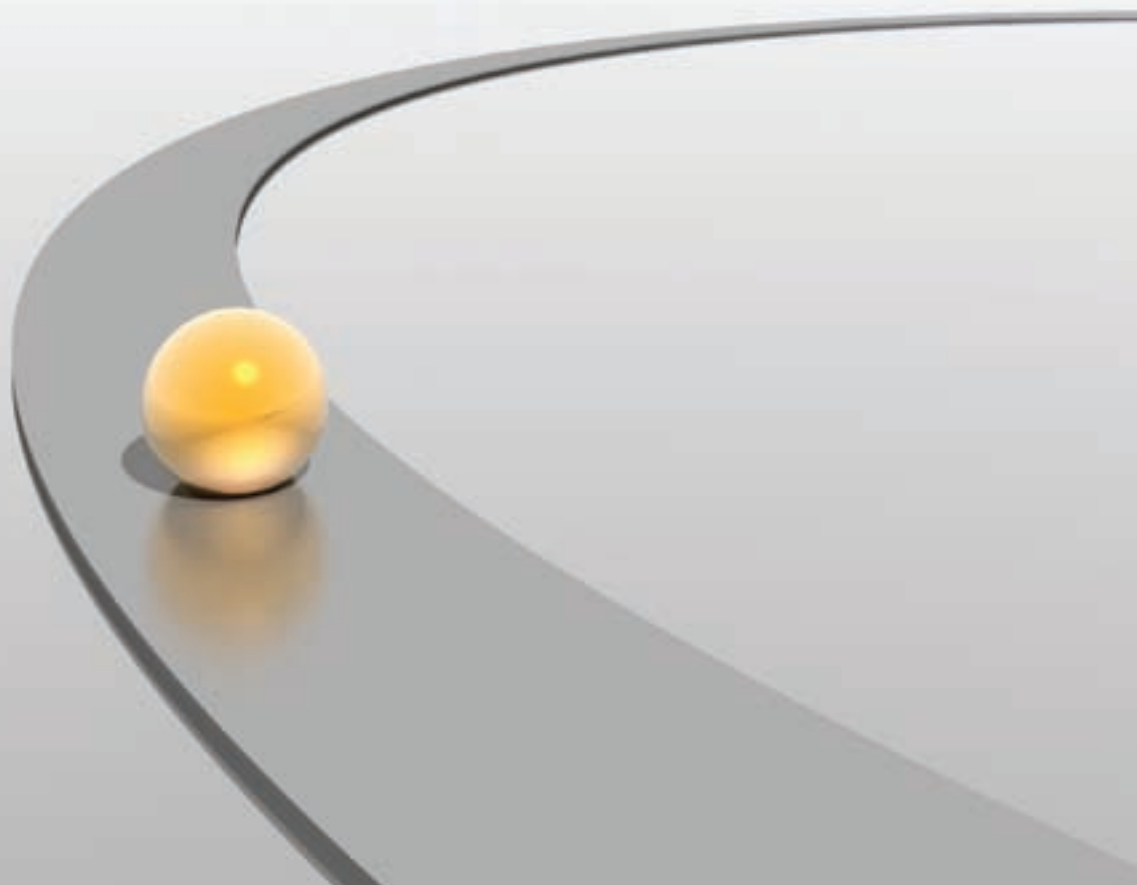

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

V U O S I K E R T O M U S 2 0 0 7

TIIVISTELMÄ JA TILASTOTIETOJA

EUROOPAN OIKEUSASIAMIES

VUOSIKERTOMUS 2007

TIIVISTELMÄ JA TILASTOTIETOJA

© Euroopan yhteisöt, 2008

Kopiointi on sallittu ei-kaupallisiin ja opetustarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

ISBN 978-92-9212-134-1

DOI 10.2869/54376

Etukansi: © iStockphoto.com/Silence

Kertomuksen koko teksti on julkaistu internetissä osoitteessa: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Printed in Italy

PAINETTU KLOORIVALKAISEMATTOMALLE PAPERILLE

JOHDANTO

Vuosi 2007 oli tärkeä edistettäessä Euroopan kansalaisten oikeutta hyvään hallintoon. Joulukuun 12. päivänä Euroopan unionin kolmen tärkeimmän toimielimen – parlamentin, komission ja neuvoston – puhemies ja puheenjohtajat allekirjoittivat uudelleen Euroopan unionin perusoikeuskirjan, joka julistettiin alun perin joulukuussa 2000. Lissabonin sopimukseen sisältyvään oikeudellisesti sitovaan peruskirjaan sitoutuminen kuvastaa kasvavaa tietoisuutta siitä, että kansalaiset on asetettava Euroopan unionin huomion keskipisteeseen. Oikeusasiamiehen näkökulmasta perusoikeuskirja on uraauurtava, sillä siinä oikeus hyvään hallintoon tunnustetaan ensimmäistä kertaa unionin kansalaisten perusoikeudeksi (41 artikla).

Hyvä hallintotapa

Siitä lähtien, kun aloitin tehtävässäni 1. huhtikuuta 2003, hyvän hallintotavan edistäminen on ollut ehdottomasti Euroopan oikeusasiamiehen tärkein tehtävä. Muistutan jatkuvasti EU:n toimielimiä ja laitoksia siitä, että hyvä hallintotapa edellyttää virkamiehiltä paljon enemmän kuin pelkkää lainsäädännön noudattamista. Virkamiesten on oltava palveluhenkisiä ja varmistettava, että kansalaisia kohdellaan asianmukaisesti ja että he saavat nauttia kaikista heille kuuluvista oikeuksista.

Tämä viesti näyttää tuottavan konkreettisia tuloksia. Ilokseni voin kertoa, että EU:n toimielimet ja laitokset tekivät vuonna 2007 paljon työtä kantelujen ratkaisemiseksi, epäoikeudenmukaisuuksien oikaisemiseksi ja virheiden korjaamiseksi. Vuoden aikana asianomaisen oikeusasiamiehen sovittelmien tapausten lukumäärä kaksinkertaistui: ennätyselliset 35 prosenttia tutkimuksistaamme saatiin päätökseen asianomaisen toimielimen suostuttua asian sopimiseen. Emme saa aliarvioida tämän merkitystä kantelujen ja yleisesti kansalaisten kannalta. Olen vakuuttunut siitä, että olemme edistyneet huomattavasti pyrkiessämme kohti todellista palvelukulttuuria.

Tässä kertomuksessa esitellyt seitsemän mallitapausta todistavat tästä asennemuutoksesta. Tapauksista peräti neljä koskee Euroopan komissiota, joka toimi nopeasti ja rakentavasti erilaisten epäkohtien korjaamiseksi. Lisäksi haluan mainita Euroopan lentoturvallisuusviraston, joka on jo kahtena peräkkäisenä vuonna tuottanut myönteisen esimerkitapauksen osoittamalla halukkuutensa ratkaista ongelmia rakentavassa yhteistyössä oikeusasiamiehen kanssa. Neuvosto esitti anteeksipyyntönsä erälle kantelijalle sen jälkeen, kun kiinnitin sen huomion kielikysymykseen, ja vahvisti sitoutuvansa samanlaisten ongelmien välttämiseen tulevaisuudessa. Euroopan keskuspankki puolestaan antoi erittäin hyödyllisen vastauksen huolestuneelle kansalaiselle: se korosti pitävänsä kantelijan esiin nostamien kysymysten selvittämistä hyvin tärkeänä ja kehotti osoittamaan lisäkysymykset keskuspankin asiantuntijoille. Näiden tapausten kautta haluan tuoda esiin hyvän hallinnon malleja, joita kaikki EU:n toimielimet ja laitokset voivat seurata ja joihin ne voivat verrata omia käytäntöjään. Kannustan myös vaalimaan palvelukulttuuria vuonna 2008, jotta kansalaisten odotuksiin voidaan vastata.

Osa kansalaisilta saaduista ja tähän kertomukseen kirjatusta tuloksista saatiin ilman muodollista kirjeenvaihtoa asianomaisen toimielimen kanssa. Olemme nyt saavuttaneet vaiheen, jossa suhteemme toimielimiin ovat sellaiset, että voimme ratkaista yhä useampia tapauksia nopeasti ilman pitkäjänteisiä tutkimuksia. Olen alkanut hyödyntää laajemmin epävirallisia menettelyjä ongelmien

joustavaksi ratkaisemiseksi ja jatkan tämän lähestymistavan kehittämistä vuonna 2008. Mielestäni tämä merkitsee toimielimellemme käännekohtaa siltä osin, missä määrin oikeusasiamiestä arvostetaan ja missä määrin toimielimet ovat halukkaita auttamaan kansalaisia.

Ongelmia on tietenkin edelleen. Vuonna 2007 tapauksista 15 prosentin käsittely päättyi kriittisen huomautuksen esittämiseen sen vuoksi, ettei asianomainen toimielin ollut tarjonnut sitä palvelutasoa, johon kansalaiset ovat oikeutettuja. Tässä kertomuksessa on annettu esimerkkejä näistä tapauksista. Niitä ovat muun muassa erään toimielimen kieltäytyminen muuttamasta rekrytointimenettelyjään pääasiassa oman hallinnollisen mukavuudenhalunsa vuoksi sekä toisen toimielimen viivyttely rikkomusmenettelyssä ilman viivyttelyn syytä minkäänlaista erittelyä. Laadimme vuonna 2008 jälleen seurantakertomuksen näistä kriittisistä huomautuksista varmistaaksemme, että toimielimet ottavat niistä oppia. Pyrin myös tutkimaan tapoja lisätä oikeusasiamiehen päätösten ymmärrettävyyttä, jotta niiden avulla voitaisiin entistä tehokkaammin opastaa kansalaisia ja virkamiehiä siinä, mitä hyvään hallintoon kuuluu.

On selvää, että hyvän hallintotavan periaatteiden edistämiseksi on tehtävä edelleen työtä EU:n toimielimissä ja laitoksissa. Auttaakseni kehittämään tässä suhteessa hyödyllisiä strategioita kokosin marraskuussa 2007 Brysseliin työpajan, jossa vaihdettiin vilkkaasti näkemyksiä siitä, miten oikeus hyvään hallintoon voi toteutua Euroopan oikeusasiamiehen avulla. Keskusteluissa nousi esiin monia innostavia ja innovatiivisia ideoita tulevia vuosia varten. Odotan innolla niiden toteuttamista Euroopan kansalaisten hyväksi.

Tiedotuksen parantaminen

Päätin vuoden 2006 vuosikertomuksen johdannon tuomalla esiin kaksitahoisen tavoitteeni tulevalle vuodelle. Tavoitteet olivat hyvän hallinnon edistäminen yhteistyössä toimielinten kanssa sekä oman tiedottamiseni kehittäminen niin, että kaikki Euroopan oikeusasiamiehen palveluja tarvitsevat henkilöt saavat asianmukaista tietoa siitä, miten palveluja saadakseen on meneteltävä.

Tämän toisen tavoitteen osalta vuosi 2007 oli merkittävä. Pääsimme viimein lähemmäs tavoitettamme niiden kantelujen määrän osalta, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi. Kunnianhimoisen ja huolellisesti kohdennetun tiedotuskampanjamme ansiosta niiden kantelujen lukumäärä, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi, kasvoi sekä absoluuttisesti että suhteellisesti vuoteen 2006 verrattuna. Tuloksena oli, että vuoden aikana käynnistettiin 17 prosenttia edellisvuotta enemmän tutkimuksia vastaanotettujen kantelujen perusteella. Myös työmme, jonka tavoitteena on lisätä kansalaisten tietoa siitä, mitä Euroopan oikeusasiamies voi ja ei voi tehdä, tuotti tulosta, ja entistä useammat kansalaiset saivat apua sopivien muutoksenhakukeinojen löytämiseksi kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Tältä osin tärkeä kehitysaskel vuonna 2007 oli Euroopan oikeusasiamiesten verkoston lausunto. Lausunnon tavoitteena on tehdä oikeusasiamiesten työn Euroopan unioniin liittyvä ulottuvuus aiempaa tunnetummaksi sekä selkiyttää verkoston jäsenten tarjoamaa palvelua niille henkilöille, jotka kantelevat EU:n lainsäädännön piiriin kuuluvista asioista. Lausunto on saatavilla Euroopan oikeusasiamiehen verkkosivustolla kaikilla EU:n virallisilla kielillä, ja lisäksi se on esitetty kokonaisuudessaan tämän kertomuksen viidennessä luvussa. Verkoston jäsenet pyrkivät edistämään lausunnon tuntemusta ja siten varmistamaan, että kansalaiset ymmärtävät, kenellä on parhaat edellytykset ratkaista heidän EU:n lainsäädäntöön liittyvät kantelunsa.

Tähän alaan liittyvän tärkeän lisäaloitteen on määrä toteutua vuonna 2008. Kuluneen vuoden aikana toimistoni on kehittänyt interaktiivista opasta, joka otetaan käyttöön tulevana vuonna oikeusasiamiehen uuden verkkosivuston yhteydessä. Tämän keskeisen työkalun avulla kansalaiset voivat löytää entistä tarkoituksenmukaisimman tavan oikaista heihin kohdistuneet epäkohdat. Oppaan ansiosta entistä useammat kantelijat voivat ottaa yhteyttä suoraan siihen elimeen, jolla on parhaat edellytykset käsitellä heidän kanteluaan. Oppaan onnistumisesta kertoo toivottavasti se, että toimistoni vastaanottaa entistä vähemmän sellaisia kanteluja, joita ei voida ottaa tutkittavaksi.

Entistä tarkoituksenmukaisimman kantelureitin löytäminen heti alussa on tärkeää monista syistä. Sen avulla voidaan välttää kansalaisten turhautuminen siksi, ettei elin, jonka puoleen he

ovat kääntyneet, voi auttaa heitä. Se tarkoittaa myös, että kantelut ratkaistaan nopeammin ja tehokkaammin, millä puolestaan varmistetaan, että kansalaiset voivat nauttia täysimääräisesti heille EU:n lainsäädännön perusteella kuuluvista oikeuksista. Viimeinen tärkeä huomio on, että vähentämällä niiden kantelujen osuutta, joita ei voida ottaa tutkittavaksi, toimielimeni pystyy paremmin toteuttamaan keskeisintä tehtäväänsä eli auttamaan kansalaisia, jotka ovat tyytymättömiä tapaan, jolla Euroopan unionin toimielimet ja laitokset ovat heitä kohdelleet. Tulokset, joita toimistoni voi saavuttaa auttaessaan tällaisia kansalaisia, ovat epäilemättä palkitsevinta työssäni. Tässä kertomuksessa tuodaan esille monia esimerkkejä tällaisista onnistumisista vuodelta 2007. Odotan tämän Euroopan kansalaisten hyväksi tehtävän työn jatkamista tulevana vuonna.

Kuten olen usein todennut, vuosikertomus on oikeusasiamiehen tärkein julkaisu. Sen välityksellä oikeusasiamies voi tarjota selonteon työstään Euroopan parlamentille, jolle hän on vastuussa. Se toimii resurssina EU:n toimielimille ja laitoksille ja auttaa niitä kehittämään hallintoaan. Sen kautta oikeusasiamiehen työtä pääsee hyödyntämään laajempi ihmisjoukko, joka haluaa seurata hänen toimintaansa, mukaan lukien kansalaiset, tiedotusvälineet, tutkijat, virkamiehet sekä kollegat oikeusasiamiehen toimistoissa ympäri maailman. Vuosikertomukseen on tehty viime vuosina muutoksia, jotta se olisi entistä helppokäyttöisempi. Tähän vuosikertomukseen on sisällytetty myös muita parannuksia. Ne näkyvät parhaiten luvuissa 5 ja 6, joissa olemme päätyneet tarjoamaan toimintaa koskevan yleiskatsauksen ja analyysin aikaisempien yksityiskohtaisten tapahtuma- ja kokousluetteloiden sijaan. Toivomme, että tämä lisää tekstin kiinnostavuutta ja antaa todellisen kuvan näiden tärkeiden aloitteiden tuomasta lisäarvosta. Otamme mielellämme vastaan palautetta.

Strasbourgissa 15. helmikuuta 2008

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

TIIVISTELMÄ

Euroopan oikeusasiamiehen kolmannessatoista vuosikertomuksessa Euroopan parlamentille annetaan selonteko oikeusasiamiehen toiminnasta vuonna 2007. Vuosikertomus on P. Nikiforos DIAMANDOUROSIN viides; hän aloitti Euroopan oikeusasiamiehenä 1. huhtikuuta 2003.

VUOSIKERTOMUKSEN RAKENNE

Vuosikertomuksessa on kuusi lukua ja neljä liitettä. Vuosikertomus alkaa oikeusasiamiehen alkusanoilla, joissa hän tarkastelee kuluneen vuoden tärkeimpiä kehitystoimia ja edessä olevaa vuotta. Sitä seuraa tämä tiivistelmä, joka muodostaa ensimmäisen luvun.

Toisessa luvussa kuvataan menettelyt, joita oikeusasiamies soveltaa käsitellessään kanteluita ja suorittaessaan tutkimuksia. Siinä tehdään yhteenveto vuoden aikana käsitellyistä kanteluista sekä temaattinen analyysi tutkimuksen jälkeen päätettyjen tapausten tuloksista. Analyysi käsittää tärkeimmät oikeusasiamiehen vuonna 2007 tekemiin päätöksiin sisältyvät oikeudelliset seikat ja tosiasiat.

Kolmanteen lukuun on valittu yhteenvetoja oikeusasiamiehen vuonna 2007 tekemistä päätöksistä, jotka kattavat monipuolisesti kanteluissa ja oikeusasiamiehen omasta aloitteesta suoritetuissa tutkimuksissa käsiteltyjä aiheita ja osallisina olevia toimielimiä. Kanteluja koskevien päätösten yhteenvedot on luokiteltu ensin tuloksen perusteella ja sitten asianomaisen toimielimen tai laitoksen perusteella. Luvun lopussa on yhteenveto päätöksestä, joka on seurannut omasta aloitteesta suoritetusta tutkimuksesta, sekä esimerkki kansallisen oikeusasiamiehen tekemästä tiedustelusta.

Neljännessä luvussa käsitellään suhteita muihin Euroopan unionin toimielimiin ja laitoksiin. Siinä selostetaan ensin, millainen merkitys on ollut oikeusasiamiehen rakentavalla yhteistyösuhteella toimielimiin ja laitoksiin, ja luetellaan sen jälkeen tapaamisia ja tilaisuuksia, joita näissä puitteissa järjestettiin vuonna 2007.

Viidennessä luvussa esitellään Euroopan oikeusasiamiehen suhteita Euroopassa ja muissa maissa toimivien kansallisten, alueellisten ja paikallisten oikeusasiamiesten yhteisöön. Euroopan oikeusasiamiesten verkoston toimintaa kuvataan yksityiskohtaisesti, ja lisäksi selostetaan oikeusasiamiehen osallistumista seminaareihin, konferensseihin ja tapaamisiin.

Kuudennessa luvussa tarkastellaan yleisesti oikeusasiamiehen tiedotustoimintaa. Luku on jaettu kuuteen osaan, joissa käsitellään vuoden kohokohtia, oikeusasiamiehen tutustumismatkoja, konferensseja ja tapaamisia, joihin oikeusasiamies ja hänen työntekijänsä ovat osallistuneet, suhteita tiedotusvälineisiin, julkaisuja ja online-tiedotusta.

Liitteessä A on tilastotietoja Euroopan oikeusasiamiehen toiminnasta vuonna 2007. Liitteissä B ja C on yksityiskohtaisia tietoja oikeusasiamiehen työarviosta ja henkilöstöstä. Liite D käsittää hakemistot kolmannen luvun päätöksistä jaoteltuina tapauksen numeron, aiheen ja väitetyn hallinnollisen epäkohdan mukaan. Siinä myös luetellaan mallitapaukset ja kaikki tapaukset, joiden käsittely päättyi vuonna 2007 kriittisen huomautuksen esittämiseen.

YHTEENVETO

Euroopan oikeusasiamiehen toimenkuva

Euroopan oikeusasiamiehen toimisto perustettiin Maastrichtin sopimuksella, jossa se liittyy kansalaisuuteen Euroopan unionissa. Euroopan oikeusasiamies tutkii hallinnollisia epäkohtia koskevia kanteluja yhteisön toimielinten ja laitosten toiminnassa lukuun ottamatta Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöelimenä. Oikeusasiamies on määritellyt ”hallinnollisen epäkohdan” tavalla, joka edellyttää ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä oikeusvaltion ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamista. Euroopan parlamentti on hyväksynyt määritelmän.

Oikeusasiamies tutkii yksityishenkilöiden, yritysten ja yhdistysten tekemiä kanteluja ja käynnistää lisäksi tutkimuksia omasta aloitteestaan. Hän myös tapaa EU:n toimielinten ja laitosten jäseniä ja virkamiehiä ja pyrkii tiedottamaan kansalaisille heidän oikeuksistaan sekä siitä, miten he voivat käyttää niitä.

Kantelut ja tutkimukset vuonna 2007

Vuonna 2007 oikeusasiamiehelle tuli 3 211 uutta kantelua, kun niitä oli 3 830 kappaletta vuonna 2006. Toisaalta niiden kantelujen lukumäärä, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi, kasvoi sekä absoluuttisesti että suhteellisesti 449 kantelusta (12 prosenttia kokonaismäärästä) vuonna 2006 518 kanteluun (16 prosenttia) vuonna 2007. Tuloksena oli, että vuoden aikana käynnistettiin 17 prosenttia edellisvuotta enemmän tutkimuksia vastaanotettujen kantelujen perusteella.

Yhteensä 58 prosenttia oikeusasiamiehen vuonna 2007 vastaanottamista kanteluista saapui sähköisesti, joko sähköpostitse tai kantelulomakkeella, joka on oikeusasiamiehen verkkosivustolla. Kanteluista 3 056 oli yksityisten kansalaisten suoraan lähettämiä ja 155 yhdistysten tai yritysten lähettämiä.

Lähes 70 prosentissa tapauksista oikeusasiamies pystyi auttamaan kantelijaa joko käynnistämällä tutkimuksen, välittämällä asian toimivaltaiselle elimelle tai neuvomalla kantelijalle, kenen puoleen tämän kannattaisi kääntyä löytääkseen ongelmaansa sopivan ratkaisun mahdollisimman nopeasti.

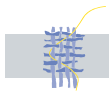
Vuoden aikana käynnistettiin kaiken kaikkiaan 303 uutta tutkimusta kantelun perusteella. Oikeusasiamies käynnisti myös kuusi tutkimusta omasta aloitteestaan. Euroopan oikeusasiamies käsitteli vuonna 2007 yhteensä 641 tutkimusta, joista 332 oli siirretty vuodelta 2006.

Edellisten vuosien tapaan suurin osa tutkimuksista koski Euroopan komissiota (413 eli 64 prosenttia kaikista tutkimuksista). Komissio tekee yhteisön toimielimistä eniten sellaisia päätöksiä, joilla on suoria vaikutuksia kansalaisiin, joten on luonnollista, että se on kansalaisten kantelujen pääasiallinen kohde. Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimistosta (EPSO) tehtiin 87 kantelua (14 prosenttia kaikista kanteluista), Euroopan parlamentista 59 (9 prosenttia), Euroopan petostentorjuntavirastosta 22 (3 prosenttia) ja Euroopan unionin neuvostosta 8 (1 prosentti) kantelua.

Pääasialliset hallinnolliset epäkohdat, joista kanneltiin, olivat avoimuuden puute sekä kieltäytyminen tietojen antamisesta (28 prosenttia tapauksista), epäoikeudenmukaisuus tai vallan väärinkäyttö (18 prosenttia), epätyydyttävät menettelyt (13 prosenttia), vältettävissä ollut viivästys (9 prosenttia), syrjintä (8 prosenttia), huolimattomuus (8 prosenttia), oikeudellinen virhe (4 prosenttia) ja se, että jäsenvaltion velvollisuuksien täyttämistä ei ollut varmistettu, ts. Euroopan komissio ei ollut hoitanut tehtäväänsä ”perussopimusten vartijana” (3 prosenttia).

Oikeusasiamiehen pääasiallisen sähköpostin kautta vastattiin vuonna 2007 yhteensä 7 273 sähköpostiviestiin, joissa pyydettiin tietoja. Näistä 3 127 oli kansalaisten lähettämiä joukkopostituksia, jotka koskivat Euroopan oikeusasiamiehelle jo tulleita kanteluita, ja 4 146 oli yksittäisiä tiedusteluja.

Kyseisenä vuonna oikeusasiamies käsitteli siis yhteensä 10 484 kansalaisilta tullutta kantelua ja tiedustelua.

Oikeusasiamiehen tutkimusten tulokset

Vuonna 2007 oikeusasiamies sai päätökseen 348 tutkimusta. Tämä on 40 prosenttia kasvua vuoteen 2006 verrattuna. Tutkimuksista 341 oli kantelun perusteella käynnistettyjä ja seitsemän omasta aloitteesta käynnistettyjä tutkimuksia. Seuraavassa esitetään katsaus tuloksiin.

Ei hallinnollista epäkohtaa

Vuonna 2007 95 tapauksessa ei tullut ilmi hallinnollista epäkohtaa. Tällainen tulos ei ole aina kielteinen kantelijan kannalta, sillä kantelija hyötyy ainakin saadessaan täydellisen selvityksen asianomaiselta toimielimeltä tai laitokselta sen toiminnasta sekä oikeusasiamiehen näkemyksen asiasta. Seuraavassa on esimerkkejä tapauksista, joissa ei todettu hallinnollista epäkohtaa vuonna 2007:

- Oikeusasiamiehelle tehtiin kantelu, jonka mukaan Euroopan komissio oli toiminut väärin laiminlyödessään toimet Irlantia vastaan EY:n luontotyyppidirektiivin mahdollisen rikkomisen johdosta. Lisäksi kantelija kanteli komission päätöksestä olla ryhtymättä lisätoimiin jätedirektiivin mahdolliseen rikkomiseen liittyvien perusteiden johdosta. Oikeusasiamies totesi, että komissio oli antanut riittävän selityksen strategisesta roolistaan näiden direktiivien täytäntöönpanon yhteydessä. Hän myös totesi, että komissio oli antanut kantelijalle asianmukaisia ja hyödyllisiä neuvoja tässä tapauksessa. (3660/2004/PB)
- Oikeusasiamies sai kantelun, joka koski muun muassa Euroopan lääkeviraston (EMA) avoimuuden puutetta ja kohtuutonta viivästystä niihin huoliin vastaamisessa, jotka kantelija oli tuonut sen tietoon erään masennuslääkkeen turvallisuudesta ja aiheuttamasta itsemurhariskistä. Kantelijan aviomies oli tehnyt itsemurhan käyttäessään kyseistä lääkettä, ja kantelija oli ottanut yhteyttä lääkevirastoon ja esittänyt useita kysymyksiä ja tiedusteluja. Tutkimuksen kuluessa lääkevirasto pyysi kantelijalta anteeksi sitä, ettei se ollut vastannut hänen tiettyihin kysymyksiinsä ja antoi vastaukset näihin kysymyksiin. Kantelija ei ollut tyytyväinen, mutta oikeusasiamies katsoi, että lääkeviraston toiminta oli poistanut hänen tunnistamansa huolenaiheet ja että hallinnollista epäkohtaa ei enää ollut. (2370/2005/OV)
- Greenpeace kanteli oikeusasiamiehelle, että komissio oli esittänyt epätasällisia, harhaanjohtavia ja loukkaavia syytöksiä kansalaisjärjestön julkaisemasta tutkimuksesta, joka koski ”pyöröovia” komission ja etujaan valvovan kemian teollisuuden välillä. Oikeusasiamies totesi tutkimuksessaan, ettei tälle väitteelle löytynyt vahvistusta. Vaikka hallinnollista epäkohtaa ei löytynyt, oikeusasiamies korosti avoimuuden merkitystä lainsäädäntömenettelyjen aikana harjoitetussa edunvalvonnassa. (2740/2006/TN)

Vaikka oikeusasiamies ei havaitsisi hallinnollista epäkohtaa, hän voi huomata, että toimielimellä tai laitoksella on tilaisuus parantaa hallintonsa laatua tulevaisuudessa. Tällaisissa tapauksissa oikeusasiamies esittää lisähuomautuksen. Näin tehtiin esimerkiksi seuraavissa tapauksissa:

- Puolalainen ympäristöjärjestö kanteli, että Euroopan investointipankki (EIP) oli toiminut vastoin omaa ”ympäristölausuntoaan” rahoittaessaan tiestön uudenaikaistamishanketta Puolassa. Oikeusasiamies ei havainnut hallinnollista epäkohtaa. Koska kantelija oli kuitenkin jättänyt vastaavan kantelun Puolan oikeusasiamiehelle, Euroopan oikeusasiamies kehotti EIP:tä harkitsemaan viestintäyhteyksien luomista asiaankuuluviin kansallisiin ja alueellisiin valvontaelimiin, kuten oikeusasiamieheen, sekä pyytämään näiltä tietoja. Nämä elimet voisivat toimia täydentävinä tietolähteinä koskien EIP:n rahoittamien hankkeiden yhdenmukaisuutta kansallisen ja Euroopan yhteisön lainsäädännön kanssa. (1779/2006/MHZ)

Toimielimen sopimat tapaukset ja sovintoratkaisut

Oikeusasiamies pyrkii – aina kun se vain on mahdollista – saavuttamaan myönteisen tuloksen, joka tyydyttää sekä kantelijaa että kantelun kohteena olevaa toimielintä. Yhteisön toimielinten ja laitosten yhteistyö on välttämätöntä, jotta voidaan päästä tällaisiin tuloksiin, jotka auttavat parantamaan toimielinten ja kansalaisten välisiä suhteita ja voivat tehdä kalliit ja aikaa vievät oikeudenkäynnit tarpeettomiksi.

Vuoden 2007 aikana toimielin tai laitos sopi itse 129 tapausta oikeusasiamiehelle esitetyn kantelun seurauksena. Sovittujen tapausten lukumäärä on kaksi kertaa suurempi kuin vuonna 2006, mikä kertoo toimielinten ja laitosten kasvavasta halukkuudesta nähdä oikeusasiamiehelle tehty kantelut mahdollisuutena oikaista tapahtuneet virheet ja tehdä yhteistyötä oikeusasiamiehen kanssa kansalaisten hyväksi. Vuonna 2007 sovittiin muun muassa seuraavat tapaukset:

- Saksalaisen yliopiston kanneltua komission kanssa käymästään maksukiistasta, joka koski Erasmus-ohjelmaan kuuluvaa hanketta, oikeusasiamies otti yhteyttä komissioon, ja asia sovittiin kahden viikon sisällä. Yliopisto ei ollut onnistunut vakuuttamaan komissiota siitä, että oli tapahtunut laskuvirhe. Komissio myönsi virheen ja maksoi vaaditun 5 400 euron summan takaisin korkoineen. Oikeusasiamies kiitti koulutuksen ja kulttuurin pääosastoa siitä esimerkillisestä tavasta, jolla se oli käsitellyt tämän kantelun sen jälkeen, kun hän oli tuonut asian sen tietoisuuteen. (3495/2005/GG)
- Komissio korvasi 88 000 euron maksamattoman summan ranskalaiselle konsulttiyritykselle, jonka mukaan toimielin ei ollut hyvittänyt kaikkia tukikelpoisia kustannuksia, jotka aiheutuivat yrityksen osallistumisesta Kiinan kanssa toteutettavaan Tietoyhteiskunnan teknologiat-ohjelmaan. Komissio väitti, että kantelija oli tehnyt virheen kustannuslaskelmissaan. Kun oikeusasiamies puuttui asiaan, komissio suostui suorittamaan maksamatta olevan summan. (1471/2007/(CC)RT)

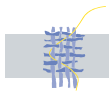
Jos oikeusasiamies toteaa tutkimuksen seurauksena hallinnollisen epäkohdan, hän pyrkii mahdollisuuksien mukaan löytämään ainasovintoratkaisun. Joissakin tapauksissa sovintoratkaisuun voidaan päästä, jos asianomainen toimielin tai laitos tarjoaa kantelijalle korvausta. Tällaiset tarjoukset ovat aina vapaaehtoisia, eli niihin ei liity oikeudellisen vastuun tunnustamista eivätkä ne luo ennakkotapauksia.

Vuoden aikana viisi tapausta päättyi sovintoratkaisun hyväksymiseen. Vuoden 2007 lopulla oli vielä harkittavana 31 sovintoratkaisuehdotusta. Vuonna 2007 tehtyjä sovintoratkaisuja olivat esimerkiksi seuraavat:

- Komissio hyväksyi oikeusasiamiehen sovintoratkaisuehdotuksen ja pienensi Libanonissa tehtävään hankkeeseen osallistuvalla urakoitsijalla perittävää summaa. Tämän taustalla oli kantelu, jossa urakoitsija kanteli urakan epäoikeudenmukaisesta käsittelystä. Vaikka oikeusasiamies ei katsonut kantelijan kaikkien väitteiden olevan oikeutettuja, hän totesi, että komission päätös periä tiettyjä rahasmääriä oli hallinnollinen epäkohta. Komissio oli halukas pyrkimään sovintoratkaisuun ja suostui arvioimaan tapauksen uudelleen. (2577/2004/OV)
- Euroopan lentoturvallisuusvirasto (EASA) kumosi kiistanalaisen päätöksen sen jälkeen, kun oikeusasiamies teki sovintoratkaisuehdotuksen. Tapaus koski EASA:n tekemää päätöstä tietyn ilma-aluksen tyyppihyväksynnän perusteista. Arvioituaan asiaankuuluvat lainkohdat oikeusasiamies ei ollut vakuuttunut siitä, että päätöksellä oli riittävä oikeudellinen perusta. EASA vastasi saaneensa nyt tiedot, joita se tarvitsi tyyppihyväksynnän myöntämiseen, ja oli siksi kumonnut kiistanalaisen päätöksen. (1103/2006/BU)
- Entinen Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskus (EUMC) hyväksyi sovintoratkaisuehdotuksen antamalla tarjouksilpailussa hävinneelle tarjoajalle lisätietoja siitä, miten hänen tarjouksensa poikkesi voittaneen organisaation tarjouksesta. Kantelija oli väittänyt oikeusasiamiehelle, ettei EUMC ollut vastannut hänen kysymyksiinsä tyydyttävästi eikä soveltanut avoimia kriteereitä. Tutkimuksen jälkeen kantelija esitti kiitoksensa oikeusasiamiehelle hänen työstään ja siitä, että hän tarjosi luotettavat takeet avoimuudesta EU:ssa. (1858/2005/BB ja 1859/2005/BB)

Kriittiset huomautukset, suositusluonnokset ja erityiskertomukset

Jos sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai jos sellaista ei saada aikaan, oikeusasiamies voi päättää asian käsittelyn antamalla asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle kriittiseen huomautukseen tai antamalla suositusluonnoksen.

Kriittinen huomautus annetaan yleensä, (i) jos asianomainen toimielin ei enää pysty korjaamaan hallinnollista epäkohtaa, (ii) jos hallinnollisella epäkohdalla ei näytä olevan yleistä merkitystä ja (iii) jos oikeusasiamies ei katso jatkotoimien olevan aiheellisia. Oikeusasiamies antaa kriittisen huomautuksen myös katsoessaan, ettei suositusluonnoksesta olisi käytännön hyötyä tai ettei erityiskertomuksen antaminen parlamentille olisi tarkoituksenmukaista tapauksessa, jossa asianomainen toimielin tai laitos ei hyväksy suositusluonnosta.

Kriittinen huomautus vahvistaa kantelijalle sen, että hänen kantelunsa on oikeutettu, ja kertoo asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle sen, mitä se on tehnyt väärin. Näin se voi välttää syyllistymästä hallinnolliseen epäkohtaan tulevaisuudessa. Vuonna 2007 oikeusasiamies antoi 55 kriittistä huomautusta. Esimerkkejä:

- Oikeusasiamies moitti komissiota siitä, ettei se ollut vuonna 2006 julkaissut laissa vaadittua vuoden 2005 vuosikertomusta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saatavuudesta. Tämän taustalla oli kansalaisjärjestö Statewatchin tekemä kantelu. Oikeusasiamies tunnusti, että komissio oli syyskuussa 2007 viimein julkaissut kyseisen vuosikertomuksen, mutta korosti, että kertomusten oikea-aikainen julkaiseminen kuuluu oleellisesti tilintekovelvollisuuteen, joka komissiolla on Euroopan kansalaisille. (668/2007/MHZ)
- Oikeusasiamies antoi kaksi kriittistä huomautusta Euroopan yhteisöjen henkilöstövalintatoimistolle (EPSO) kahdessa tapauksessa, jotka koskivat suhtautumista ”uusien” jäsenvaltioiden kieliin ja toisaalta ”vanhojen” jäsenvaltioiden kieliin. Tämän taustalla oli puolalaisen yhdistyksen kantelu, joka koski palvelukseen ottamiseksi järjestettyjä valintakokeita. EPSO ilmoitti oikeusasiamiehelle, että valintakokeiden kielivaatimuksia oli tällä välin muutettu. (3114/2005/MHZ)
- Oikeusasiamies moitti komissiota siitä, ettei se ei ollut antanut päteviä syitä siihen, että se oli evännyt jäsenvaltioiden sille toimittamien maataloustukiin liittyvien vuosittaisten tilinpäätösten käytön. Komissio perusteli, että kyseiset tiedot sisältävät tilinpäätökset oli tallennettu tietokantaan ja ettei niitä enää ollut olemassa sellaisinaan. Kantelijan pyytämien tietojen toimittaminen edellyttäisi komission mukaan tietokannan mutkikasta uudelleenohjelmointia. Oikeusasiamies katsoi komission menettelyn olevan epätydyttävä, muttei vienyt asiaa eteenpäin, sillä oikeudellisten seikkojen tutkinnan voisi suorittaa yhteisön lainsäätäjä asiakirjojen saamista koskevan asetuksen 1049/2001 uudistuksen puitteissa. (1693/2005/PB)

On tärkeää, että toimielimet ja laitokset noudattavat oikeusasiamiehen kriittisiä huomautuksia ja ryhtyvät toimiin ongelmien ratkaisemiseksi, jotta ne voisivat tulevaisuudessa välttää hallinnollisia epäkohtia. Oikeusasiamies teetti vuoden 2007 aikana selvityksen jatkotoimista, joihin asianomaiset toimielimet ovat ryhtyneet vuonna 2006 tehtyjen kriittisten huomautusten ja lisähuomautusten johdosta. Tutkimus on saatavilla oikeusasiamiehen verkkosivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Oikeusasiamies suunnittelee toteuttavansa vastaavan selvityksen ja tiedottavansa sen tuloksista vuosittain.

Tapauksissa, joissa oikeusasiamiehen jatkotoimet ovat erityisen tarpeellisia, eli tapauksissa, joissa toimielimen on mahdollista korjata hallinnollinen epäkohta tai joissa ilmennyt hallinnollinen epäkohta on erityisen vakava tai yleisesti merkittävä, oikeusasiamies antaa yleensä asianomaiselle toimielimelle tai laitokselle suositusluonnoksen.

Vuonna 2007 annettiin kahdeksan suositusluonnosta. Lisäksi seitsemän vuonna 2006 annettua suositusluonnosta johti päätökseen vuonna 2007. Kolmen tapauksen käsittely saatiin päätökseen vuoden aikana, kun toimielin hyväksyi suositusluonnoksen. Yksi tapaus johti Euroopan parlamentille osoitettuun erityiskertomukseen. Viiden tapauksen käsittely päätettiin muista syistä. Vuoden 2007 lopussa oli vielä harkittavana kahdeksan suositusluonnosta, joista yksi oli annettu vuonna 2004 ja yksi vuonna 2006.

Vuonna 2007 annetuista suositusluonnoksista yksi koski parlamentin jäsenten saamia maksuja koskevien yksityiskohtaisten tietojen julkisuutta. Tämän taustalla oli maltalaisen toimittajan kantelu, joka koski sitä, että parlamentti oli torjunut hänen pyyntönsä saada tietoja tiettyjen parlamentin jäsenten saamista korvauksista tietosuojan perusteella. Oikeusasiamiehen tässä tapauksessa

(3643/2005/(GK)WP) antamaa suositusluonnosta koskeva parlamentin yksityiskohtainen lausunto on määrä toimittaa helmikuun 2008 loppuun mennessä. Toisessa vuonna 2007 annetussa suositusluonnoksessa oikeusasiamies kehotti komissiota tulevaisuudessa välttämään perusteettomia rajoituksia, jotka koskevat sitä, millä virallisilla kielillä tarjouspyyntökilpailun ehdotukset voidaan jättää (259/2005/(PB)GG). Koska tämä tutkimus oli edelleen kesken vuoden 2007 lopussa, sitä ei käsitellä tämän vuosikertomuksen kolmannessa luvussa.

Vuonna 2007 hyväksytyjä suositusluonnoksia olivat esimerkiksi seuraavat:

- Komissio hyväksyi suositusluonnoksen, jossa oikeusasiamies pyysi sitä korjaamaan lentomatkustajien oikeuksia koskevissa lehtisissä, julisteissa ja videoesityksessä olleet virheelliset ja harhaanjohtavat tiedot. Kaksi lentoyhtiöyhdistystä oli ottanut yhteyttä oikeusasiamieheen ja moittinut komission antamia tietoja matkustajien oikeuksista saada korvauksia ja apua lennolle pääsyn epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta. Oikeusasiamiehen puututtua asiaan komissio korvasi virheelliset tiedotusmateriaalit uusilla. (1475/2005/(IP)GG ja 1476/2005/(BB)GG)
- Komissio hyväksyi suositusluonnoksen, jossa oikeusasiamies pyysi sitä olemaan perimättä takaisin eläkemaksua, joka oli suoritettu virheellisesti entisen työntekijän kuoleman jälkeen. Tämän taustalla oli edesmenneen työntekijän pojan tekemä kantelu. Komissio oli pyytänyt häntä yli neljä vuotta hänen isänsä kuoleman jälkeen maksamaan takaisin 1 747 euroa. Komissio suostui myöhemmin luopumaan takaisinmaksupyynnöstä. (1617/2005/(BB)JF)

Jos yhteisön toimielin tai laitos ei vastaa tyydyttävällä tavalla suositusluonnokseen, oikeusasiamies voi lähettää Euroopan parlamentille erityiskertomuksen. Se on oikeusasiamiehen viimeinen keino ja viimeinen varsinainen toimi, johon hän ryhtyy asian käsittelyn yhteydessä, sillä parlamentti tekee poliittisen arvion päätöslauselman antamisesta ja parlamentin valtuuksien käyttämisestä. Seuraavassa on esimerkki vuodelta 2007:

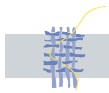
- Oikeusasiamies jätti Euroopan parlamentille erityiskertomuksen, jossa moitittiin komissiota siitä, ettei se ollut käsitellyt Euroopan työaikadirektiiviä koskevaa kantelua. Yli kuusi vuotta aikaisemmin saksalainen lääkäri oli pyytänyt komissiota käynnistämään asianmukaiset menettelyt Saksaa vastaan väittäen, että Saksa rikkoi direktiiviä. Oikeusasiamiehen painostuksesta huolimatta komissio pidättäytyi ryhtymästä toimiin kantelun johdosta väittäen, että sen ehdotukset direktiivin tarkistamiseksi ovat yhteisön lainsäätäjän käsiteltävinä. Oikeusasiamies korosti, että tämä tapaus toi esiin tärkeän kysymyksen periaatteesta, joka koskee komission tapaa käsitellä kansalaisten rikkomuksista tekemiä kanteluja. Hänen mukaansa komission olisi joko hylättävä kantelu tai käynnistettävä rikkomismenettely. Se, ettei yksinkertaisesti tehdä mitään, ei ole hyvän hallinnon periaatteiden mukaista. (3453/2005/GG)

Tutkimukset omasta aloitteesta

Oikeusasiamies käyttää valtuuttaan suorittaa tutkimuksia omasta aloitteestaan lähinnä kahdessa yhteydessä. Ensinnäkin hän voi tutkia mahdollisen hallinnollisen epäkohdan ilmenemistä, kun kantelun on esittänyt henkilö, jolla ei siihen ole oikeutta (esim. jos kantelija ei ole unionin kansalainen tai unionissa asuva henkilö taikka oikeushenkilö, jolla on rekisteröity toimipaikka jossakin jäsenvaltiossa). Tällaisia omasta aloitteesta suoritettavia tutkimuksia käynnistettiin vuonna 2007 kaksi. Oikeusasiamies voi myös käyttää valtuuttaan tehdä omasta aloitteesta tutkimuksia, jotka kohdistuvat toimielimissä esiintyviin järjestelmällisiltä vaikuttaviin ongelmiin. Esimerkkejä:

- Joulukuussa 2007 oikeusasiamies käynnisti omasta aloitteestaan tutkimuksen, joka koski komission suorittamien maksujen oikea-aikaisuutta. Hän pyysi komissiota esittämään tietoja siitä, mitä on tehty maksuviivästysten välttämiseksi, tilastotietoja maksuviivästystapauksista sekä tietoja komission koronmaksulinjauksesta. Tämän taustalla oli EU-rahoitteisiin hankkeisiin osallistuvien yksityisten ihmisten, yritysten ja järjestöjen tekemiä kanteluja. (OI/5/2007/GG)

Muut vuonna 2007 omasta aloitteesta käynnistetyt tutkimukset koskivat esimerkiksi EPSO:n tietokonepohjaista testausta (OI/4/2007/ID) sekä henkilöstöjohtamista komission yhteisessä tutkimuskeskuksessa (OI/6/2007/MHZ).

Seuraava omasta aloitteesta tehty tutkimus saatiin päätökseen vuoden aikana:

- Oikeusasiamies sai päätökseen omasta aloitteestaan käynnistämänsä tutkimuksen komission hyväksymistä toimista, joiden tarkoituksena oli varmistaa, ettei vammaisia syrjitä toimielimeen liittyvissä asioissa. Oikeusasiamiehen merkille panemia myönteisiä toimia olivat esimerkiksi ne, joiden avulla helpotettiin tiedonsaantia komission verkkosivuston kautta ja parannettiin rekrytointi- ja ylenemisedellytyksiä. Oikeusasiamies kuitenkin korosti sitä, että tarvittaisiin enemmän toimia sen eteen, että komission henkilökunnan tietoisuus vammaisten tarpeista lisääntyisi. Hän myös moitti vammaisille tarkoitettujen eurooppalaisten koulujen tilannetta riittämättömäksi. (OI/3/2003/JMA)

Hyvän toimintatavan mallitapaukset

Edellä mainitut tapaukset ovat malliesimerkkejä hyvästä toimintatavasta ja ansaitsevat siten tulla mainituiksi vuoden 2007 "mallitapauksina". Muut EU:n toimielimet ja laitokset voivat ottaa niistä mallia, kun ne käsittelevät oikeusasiamiehen esiin tuomia asioita. Erityisesti **komissio** toimi nopeasti ja rakentavasti erilaisten epäkohtien sopimiseksi. Tapauksessa **3495/2006/GG** komissio sopi kahden viikon sisällä maksukiistan saksalaisen yliopiston kanssa sen jälkeen, kun oikeusasiamies oli kiinnittänyt komission huomion ongelmaan. Samoin tapauksessa **2577/2004/OV** komissio hyväksyi sovintoratkaisuehdotuksen ja pienensi Libanonissa tehtävään hankkeeseen osallistuvalla urakoitsijalla perittävää summaa. Toisessa maksukiistassa komissio hyväksyi suositusluonnoksen, jossa oikeusasiamies pyysi sitä olemaan perimättä takaisin eläkemaksua, joka oli tehty vahingossa entisen työntekijän kuoleman jälkeen (**1617/2005/(BB)JF**). Lisäksi komissio osoitti halukkuutensa tehdä rakentavaa yhteistyötä oikeusasiamiehen kanssa hyväksymällä suositusluonnoksen, jossa sitä pyydettiin korjaamaan lentomatkustajien oikeuksia koskevissa lehtisissä, julisteissa ja videoesityksessä olleet virheelliset ja harhaanjohtavat tiedot (**1476/2005/(BB)GG**).

Esimerkki hyvästä toimintatavasta on myös tapaus **2580/2006/TN**, jossa **neuvosto** pyysi kantelijalta anteeksi ja vakuutti sitoutuvansa välttämään vastaavia ongelmia tulevaisuudessa sen jälkeen, kun oikeusasiamies oli kiinnittänyt sen huomion iirin kieltä koskevaan kysymykseen. **Euroopan keskuspankki** (EKP) antoi erittäin avuliaan vastauksen huolestuneelle kansalaiselle ja korosti, että se piti hyvin tärkeänä selvittää hänen esiin nostamiaan kysymyksiä ja kehotti häntä kysymään lisää asiantuntijoiltaan (**630/2007/WP**). Viimeisenä esimerkkinä toimielinten ja laitosten myönteisestä suhtautumisesta vuonna 2007 on tapaus **1103/2006/BU**, jossa **Euroopan lentoturvallisuusvirasto** (EASA) kumosi kiistanalaisen päätöksen sen jälkeen, kun oikeusasiamies oli tehnyt sovintoratkaisuehdotuksen. Tämä on toinen peräkkäinen vuosi, kun yksi EASA:n tapauksista esitetään tämän vuosikertomuksen mallitapauksena, mikä on osoitus EASA:n halukkuudesta tehdä rakentavaa yhteistyötä oikeusasiamiehen kanssa.

Tarkempi analyysi

Näitä ja muita tapauksia tarkastellaan vuosikertomuksen toisen luvun viimeisessä osassa seuraavista temaattisista näkökulmista: (i) avoimuus, asiakirjojen ja tietojen saatavuus mukaan luettuina, sekä tietosuojat, (ii) komissio perussopimuksen vartijana, (iii) tarjouskilpailut, sopimukset ja apurahat sekä (iv) henkilöstöasiat, työhönotto mukaan luettuna.

Kertomuksen kolmas luku sisältää yhteenvedon 50 päätöksestä, jotka on valittu 348:sta tapauksen käsittelyn loppuun saattavasta päätöksestä vuonna 2007. Yhteenvedot edustavat oikeusasiamiehen tutkimusten eri aiheiden ja toimielinten monipuolista kirjoa ja tuloksia.

Tapauksen käsittelyn loppuun saattavat päätökset julkaistaan tavallisesti oikeusasiamiehen kotisivustolla (<http://www.ombudsman.europa.eu>) englanniksi ja kantelun alkuperäisellä kielellä.

Suhteet EU:n muihin toimielimiin ja laitoksiin

Huomattava osa Euroopan oikeusasiamiehen ajasta kuluu EU:n toimielinten ja laitosten jäsenten ja virkamiesten tapaamiseen, jolloin oikeusasiamiehellä on mahdollisuus edistää palvelukulttuuria EU:n hallinnon sisällä. Näiden tapaamisten aikana oikeusasiamies voi selittää työnsä periaatteita ja lisätä jäsenten ja virkamiesten tietoisuutta siitä, miten tärkeää on vastata rakentavasti kanteluihin.

Tärkeimpiin vuonna 2007 pidettyihin kokouksiin kuului kolme tapahtumaa, joihin osallistui virkamiehiä Euroopan komission kaikilta tasoilta. Koska komissio on toimielin, jota suurin osa oikeusasiamiehen suorittamista tutkimuksista koskee, on erityisen tärkeää, että se omaksuu johtoaseman kansalaisille suunnatun palvelukulttuurin kehittämisessä ja heidän oikeuksiensa kunnioittamisessa. Oikeusasiamiehen näissä tapaamisissa saama palaute oli hyvin rohkaisevaa. Keskeisessä asemassa näiden kolmen tapaamisen järjestämisessä ovat olleet komission varapuheenjohtaja Margot WALLSTRÖM, joka vastaa muun muassa suhteista oikeusasiamieheen, sekä komission pääsihteeri, Catherine DAY.

Tapaamiset Euroopan parlamentin jäsenten ja virkamiesten kanssa ovat myös hyvin tärkeitä, kun otetaan huomioon oikeusasiamiehen etuoikeutettu suhde parlamentin kanssa. Euroopan parlamentti valitsee oikeusasiamiehen ja oikeusasiamies on tilintekovelvollinen sille. Vuosikertomuksen neljäs luku sisältää kokonaiskatsauksen näihin tapaamisiin. Se kattaa oikeusasiamiehen osallistumisen vetoamusvaliokunnan kokouksiin, joissa hän esitti vuosikertomuksensa ja erityiskertomuksensa, hänen esityksensä perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioden valiokunnalle koskien hänen asemaansa ehdotettuja muutoksia sekä hänen puheensa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle asiakirjojen saantia koskevan asetuksen 1049/2001 uudistamisesta.

Oikeusasiamies jatkoi vuonna 2007 suhteiden rakentamista muihin toimielimiin ja laitoksiin järjestämällä tapaamisia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen, Euroopan talous- ja sosiaalikomitean, Euroopan investointipankin ja Euroopan keskuspankin tärkeimpien edustajien kanssa.

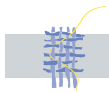
Auttaakseen omaa henkilöstöään pysymään selvillä muiden EU:n toimielinten ja laitosten kehityksestä oikeusasiamies kutsuu Strasbourgissa säännöllisesti järjestämiinsä henkilöstön tapaamisiin ulkopuolisia puhujia. Euroopan unionin virkamiestuomioistuimen presidentti Paul J. MAHONEY ja Euroopan tietosuojavaltuutettu Peter HUSTINX kävivät molemmat Strasbourgissa esittelemässä työtään oikeusasiamiehen henkilökunnalle vuonna 2007.

Suhteet oikeusasiamiehiin ja vastaaviin elimiin

Monet kantelijat kääntyvät Euroopan oikeusasiamiehen puoleen, kun heillä on ongelmia valtionhallinnon tai alue- tai paikallishallinnon kanssa. Euroopan oikeusasiamies tekee jäsenvaltioissa toimivien kollegojensa kanssa tiivistä yhteistyötä varmistaakseen, että EU:n lainsäädäntöä koskevat kansalaisten kantelut käsitellään ripeästi ja tuloksellisesti. Yhteistyötä harjoitetaan pääasiallisesti Euroopan oikeusasiamiesten verkoston kautta. Verkostossa on lähes 90 toimistoa 31 maassa. Siihen kuuluvat unionin jäsenvaltioiden kansallisen ja alueellisen tason toimistot sekä EU:n ehdokasmaiden ja Norjan ja Islannin kansalliset toimistot.

Verkoston yhtenä tarkoituksena on helpottaa kantelujen nopeaa siirtämistä toimivaltaiselle oikeusasiamiehelle tai vastaavalle elimelle. Euroopan oikeusasiamies siirtää tapauksia mahdollisuuksien mukaan suoraan tai antaa kantelijalle soveltuvia neuvoja. Vuonna 2007 oikeusasiamies neuvoi 816:ta kantelijaa kääntymään kansallisen tai alueellisen oikeusasiamiehen puoleen ja siirsi 51 kantelua suoraan toimivaltaiselle oikeusasiamiehelle.

Oikeusasiamiehen vuosikertomuksen viidennessä luvussa kuvataan yksityiskohtaisesti verkoston toimintaa vuonna 2007. Toiminnan kohokohtana oli EU:n jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden kansallisten oikeusasiamiesten kuudes seminaari, joka järjestettiin Strasbourgissa lokakuussa. Seminaarin järjestivät Euroopan oikeusasiamies ja Ranskan kansallinen oikeusasiamies Jean-Paul DELEVOYE. Tapaamisessa olivat edustettuina kaikki EU:n 27 jäsenvaltiota, kaksi kolmesta ehdokasmaasta sekä Norja ja Islanti. Euroopan oikeusasiamiehen viidennessä seminaarissa tekemän ilmoituksen mukaisesti tapaamiseen oli ensimmäistä kertaa kutsuttu alueellisen oikeusasiamiehen

edustajia niistä EU-maista, joissa heitä on, eli Belgiasta, Saksasta, Espanjasta, Italiasta, Itävaltasta ja Yhdistyneestä kuningaskunnasta¹. Vuoden 2007 seminaarin teemana oli hyvän hallinnon uudelleenarviointi Euroopan unionissa.

Seminaarin aikana oikeusasiamiehet hyväksyivät lausunnon, jonka tarkoituksena on auttaa välittämään tietoja kansalaisille ja muille oikeusasiamiehen palvelujen käyttäjille niistä eduista, joita heidän on mahdollisuus saada kääntyessään verkoston jäsenen puoleen EU:n lainsäädännön piiriin kuuluvassa asiassa. Lausunto on esitetty kokonaisuudessaan viidennessä luvussa, johon sisältyy myös tarkka selostus seminaarissa käydyistä keskusteluista.

Viidennessä luvussa esitellään myös muut välineet, joita verkosto käyttää kokemusten ja hyvien toimintatapojen jakamiseksi. *European Ombudsmen – Newsletter* oli vuonna 2007 erittäin arvokas tietojen vaihdon väline. Huhtikuussa ja lokakuussa julkaistuissa numeroissa käsiteltiin muun muassa yhteisön oikeuden ensisijaisuutta kansalliseen lainsäädäntöön nähden, syrjintää ja vapaan liikkuvuuden esteitä, ympäristölainsäädännön alalla esiintyviä ongelmia, lasten ja vanhusten oikeuksien suojaamista, terveydenhuoltoalan ongelmia sekä yksityisyyden suojaan ja tietosuojaan liittyviä kysymyksiä. Vuoden aikana kehitettiin edelleen oikeusasiamiehen Internet-pohjaista keskustelu- ja asiakirjafoorumia, jossa toimistot voivat vaihtaa tietoja esittämällä kysymyksiä ja vastauksia. Foorumissa aloitettiin monia tärkeitä keskusteluja, joiden aiheet kattoivat muun muassa ikään perustuvan syrjinnän, psykiatrasta pakkohoitoa koskevan oikeudellisen kehyksen, julkisten palvelujen laadun, oikeusasiamiesten toimistojen oikeudellisten asiantuntijoiden aseman sekä Euroopan komission aloitteet rikkomuksia koskevien kantelujen käsittelyn parantamiseksi. Lisäksi oikeusasiamiehen sähköinen uutispalvelu *Ombudsman Daily News* julkaistiin edelleen jokaisena arkipäivänä. Se sisältää artikkeleita, lehdistötiedotteita ja ilmoituksia kaikkien verkostoon kuuluvien maiden toimistoilta.

Verkoston kautta tapahtuvan säännöllisen tietojenvaihdon lisäksi on olemassa erityinen menetelmä, jolla kansalliset tai alueelliset oikeusasiamiehet voivat pyytää kirjallisia vastauksia EU:n lainsäädäntöä ja sen tulkintaa koskeviin tiedusteluihin, myös tapausten käsittelyn yhteydessä. Euroopan oikeusasiamies joko antaa vastauksen suoraan tai ohjaa tarvittaessa tiedustelun soveltuvalla EU:n toimielimelle tai laitokselle vastattavaksi. Vuonna 2007 tällaisia tiedusteluja tuli kolme (yksi kansalliselta, yksi alueelliselta ja yksi paikalliselta oikeusasiamieheltä) ja kolmen käsittely saatiin päätökseen (mukaan lukien yksi vuodelta 2005 ja yksi vuodelta 2006 siirretty tiedustelu). Esimerkki tiedustelusta on annettu kolmannen luvun lopussa.

Oikeusasiamiehen jäsenvaltioihin ja ehdokasvaltioihin tekemät tutustumiskäynnit ovat osoittautuneet erittäin hyödyllisiksi verkoston kehittämisen kannalta, ja ne tarjoavat erinomaisen tilaisuuden lisätä tietoa verkoston tarjoamista viestintävälineistä. Euroopan oikeusasiamies vieraili vuonna 2007 kollegojensa luona Saksassa (maaliskuussa), Ruotsissa (toukokuussa) ja Belgiassa (marraskuussa).

Oikeusasiamiehen pyrkimykset tehdä yhteistyötä kollegoidensa kanssa ulottuvat Euroopan oikeusasiamiesten verkoston toimintaa pidemmällekin. Edistääkseen oikeusasiamiesten toimintaa, keskustellakseen toimielinten välisistä suhteista ja vaihtaakseen hyviä toimintatapoja vuonna 2007 oikeusasiamies DIAMANDOUROS osallistui useisiin oikeusasiamiesten tilaisuuksiin ja tapasi kollegojaan EU:sta ja sen ulkopuolelta. Näiden toimien yhteenveto esitetään viidennen luvun lopussa.

Tiedottaminen

Euroopan oikeusasiamies on hyvin tietoinen siitä, miten tärkeää on varmistaa, että ne, joilla on ongelmia EU:n hallinnon kanssa, tietävät kantelu-oikeudestaan. Joka vuosi työskennellään sinnikkäästi, jotta kansalaiset, yritykset, kansalaisjärjestöt ja muut asiaankuuluvat tahot kuulisivat oikeusasiamiehen palveluista. Oikeusasiamies ja hänen henkilöstönsä pitivät vuonna 2007 yli 130 esitystä konferensseissa, seminaareissa ja tapaamisissa. Myös edellä mainitut tutustumiskäynnit Saksassa, Ruotsissa ja Belgiassa tarjosivat oikeusasiamiehelle tilaisuuden lisätä tietoisuutta oikeusasiamiehen merkityksestä kyseisissä maissa.

¹ Maat on lueteltu EU:n protokollajärjestyksessä.

Vuoden erityisenä kohokohtana oli oikeusasiamiehen osallistuminen tilaisuuksiin, jotka järjestettiin 50-vuotiaan Rooman sopimuksen kunniaksi. Berliinissä, Budapestissa ja Varsovassa järjestetyt avointen ovien päivät olivat merkittäviä tapahtumia, joissa sadattuhannet ihmiset kävivät tutustumassa unionin toimintaan. Toimisto osallistui jokavuotiseen tapaan myös Euroopan parlamentin Strasbourgissa ja Brysselissä järjestämään avointen ovien päivään. Oikeusasiamiehen työtä koskevaa materiaalia jaettiin kävijöille 26 kielellä erilaisten mainostuotteiden ohella. Henkilöstön jäseniä oli mukana kaikissa näissä tapahtumissa vastaamassa oikeusasiamiehen työtä koskeviin kysymyksiin.

Tiedotusvälineille suunnattu toiminta jatkui vilkkaana. Oikeusasiamies piti kuusi lehdistötilaisuutta ja antoi yli 40 haastattelua sanomalehtien, radion ja television sekä sähköisten tiedotusvälineiden toimittajille. Lehdistötiedotteita julkaistiin 17 kappaletta, ja ne jaettiin toimittajille ja muille sidosryhmille eri puolilla Eurooppaa. Tiedotteissa käsiteltiin muun muassa oikeusasiamiehen suorittamaa maksuviivästystutkimusta, asiakirjojen ja tiedon saatavuutta koskevia ongelmia, Euroopan työaikadirektiiviä koskevaa kantelua sekä ongelmia, jotka liittyivät komission julkaisemaan lentomatkustajien oikeuksia koskevaan tiedotusmateriaaliin.

Vuonna 2007 laadittiin ja jaettiin joukko julkaisuja, joiden tarkoituksena on tiedottaa keskeisille sidosryhmille ja kansalaisille palveluista, joita oikeusasiamies voi tarjota EU:n kansalaisille ja asukkaille. Erityisen merkittävä julkaisu vuonna 2007 oli yrityksille ja organisaatioille suunnattu uusi tiedote, jossa kerrotaan ytimekkäästi, mitä oikeusasiamies voi tehdä näiden tahojen hyväksi. Tiedotetta jaettiin muun asiaankuuluvan materiaalin ohessa osana mahdollisille kantelijoille suunnattua postituskampanjaa. Kampanjan erityisenä kohderyhmänä olivat kauppakamarit ja asianajotoimistot eri puolilla EU:ta, ja sen yhteydessä lähetettiin yli 5 000 henkilökohtaisesti osoitettua kirjettä. Kampanja osoittautui suureksi menestykseksi, ja vuoden 2007 aikana oikeusasiamiehen julkaisuksista pyydettiin tuhansia lisäkappaleita.

Oikeusasiamiehen verkkosivustoa ja siellä olevia päätöksiä, lehdistötiedotteita ja tiedotustoimintaa koskevia yksityiskohtaisia tietoja päivitettiin säännöllisesti. Verkkosivustolle perustettiin uusi osio, jonka tarkoituksena on tuoda esiin oikeusasiamiehen omasta aloitteesta käynnistettyjä tutkimuksia.

Oikeusasiamiehen verkkosivustolla vieraili 449 418 eri kävijää 1.1.–31.12.2007. Sivuston englanninkieliset sivut olivat suosituimpia, ja seuraavaksi suosituimpia olivat ranskan-, espanjan-, saksan- ja italiankieliset sivut. Maantieteellisesti tarkasteltuna sivustolla käytiin eniten Italiasta ja sen jälkeen Espanjasta, Ruotsista, Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja Saksasta. Oikeusasiamiehen verkkosivustolta on linkit kaikkien eri puolilla Eurooppaa toimivien kansallisten ja alueellisten oikeusasiamiesten sivustoille. Linkkisivuilla vieraili vuonna 2007 yli 82 000 kävijää, mikä osoittaa, että Euroopan oikeusasiamiesten verkoston tarjoamista palveluista on hyötyä kansalaisille.

Sisäinen kehitys

Oikeusasiamies jatkoi vuonna 2007 ponnisteluja varmistaakseen, että toimielin kykenee käsittelemään 27 jäsenvaltion kansalaisten kantelut 23 virallisella kielellä.

Oikeusasiamies nimitti uuden avoimella valintamenettelyllä valitun oikeudellisen osaston johtajan 1. heinäkuuta 2007. Laadunvalvonnan ja tuottavuuden parantamiseksi oikeudellinen osasto jaettiin neljään ryhmään, joista kutakin johtaa oikeudellinen pääneuvonantaja. Tapausten hallinnan tehostamiseksi otettiin käyttöön uusi tietotekninen sovellus. Kaikki nämä kehitystoimet osoittautuivat erittäin arvokkaiksi pyrittäessä parantamaan tuottavuutta vuoden aikana. Vuonna 2007 päätökseen vietyjen tapausten lisääntyminen 40 prosentilla vahvistaa, että oikeusasiamiehen oikeudellisen osaston rakenteen ja toiminnan parantamiseksi viime vuosina toteutetut toimet alkavat vaikuttaa käytännössä. Oikeusasiamies jatkaa samaa kehityssuuntaa vuonna 2008.

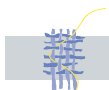
Vuonna 2007 muutettiin hieman myös organisaatorakennetta: oikeusasiamiehen kantelujen käsittelystä vastaavaa sihteeristöä valvoo nyt suoraan oikeudellisen osaston apulaisjohtaja. Tämä

vastaa aiempaa paremmin kyseisen sihteeristön vastuualueita, jotka ovat suoraan yhteydessä oikeudellisen osaston työhön.

Oikeusasiamiehen henkilöstösuunnitelman virkojen määrä oli vuonna 2007 yhteensä 57 eli sama kuin vuonna 2006. Määrää ei ole tarkoitus lisätä vuonna 2008. Talousarvion mukaiset määrärahat vuodelle 2008 ovat yhteensä 8 505 770 euroa (8 152 800 euroa vuonna 2007).

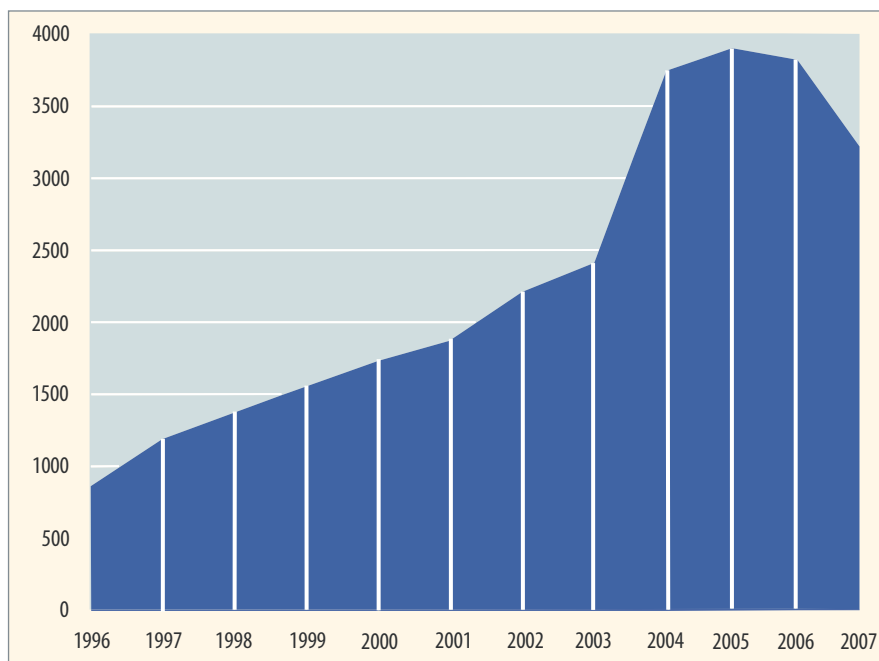

TILASTOTIETOJA

1 VUODEN 2007 AIKANA KÄSITELLYT TAPAUKSET**1.1 TAPAUSTEN KOKONAISMÄÄRÄ VUONNA 2007 ..... 3 760**

- Kantelut, joita ei ollut saatu päätökseen 31.12.2006..... 332¹
- Kantelut, joiden tutkittavaksi ottamisesta ei ollut tehty päätöstä 31.12.2006..... 211
- Vuonna 2007 vastaanotetut kantelut..... 3 211
- Tutkimukset Euroopan oikeusasiamiehen omasta aloitteesta 6

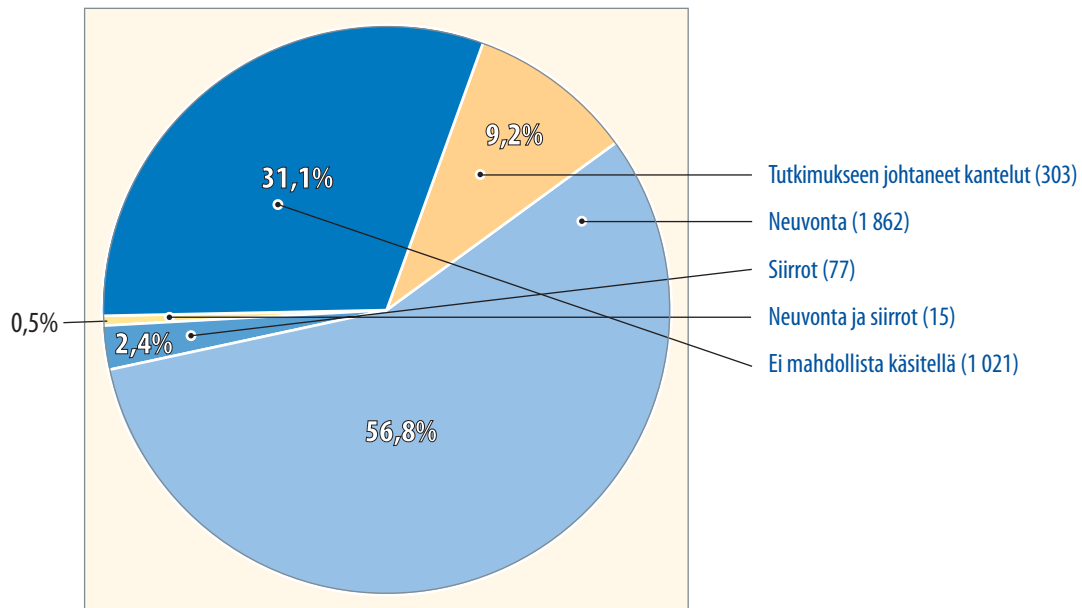
Kantelujen määrä 1996–2007**1.2 TUTKITTAVAKSI OTTAMISTA KOSKEVA KÄSITTELY SAATETTU LOPPUUN ..... 95 %**

¹ Näistä yhdeksän oli Euroopan oikeusasiamiehen omasta aloitteesta käynnistettyjä tutkimuksia ja 323 tutkittavaksi otettuja kanteluita.

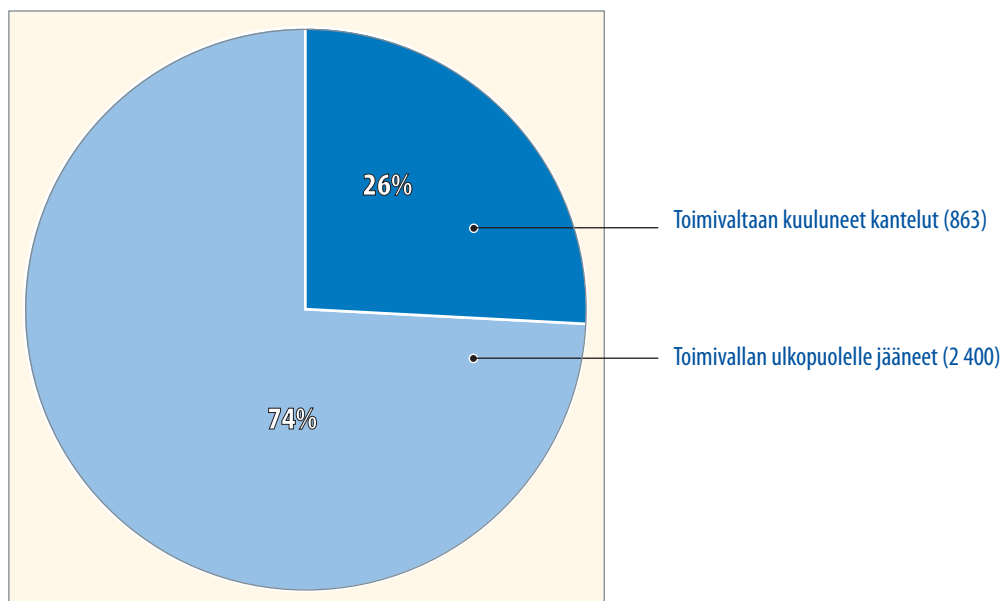

1.3 KANTELUJEN LUOKITTELU

Euroopan oikeusasiamiehen toimenpiteet kantelijoiden hyväksi

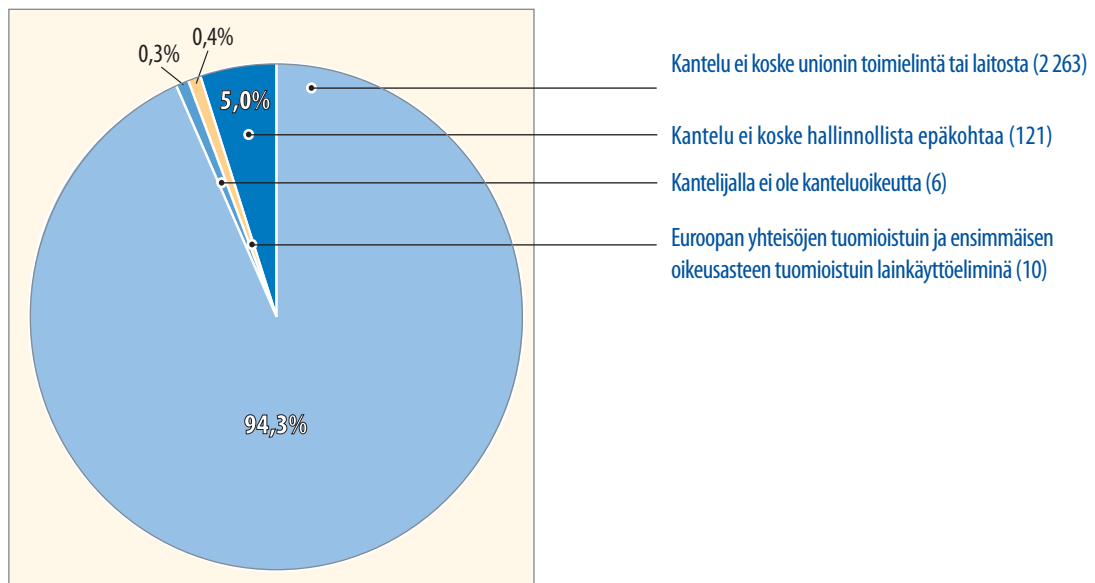
Euroopan oikeusasiamiehen toimivalta tapauksissa

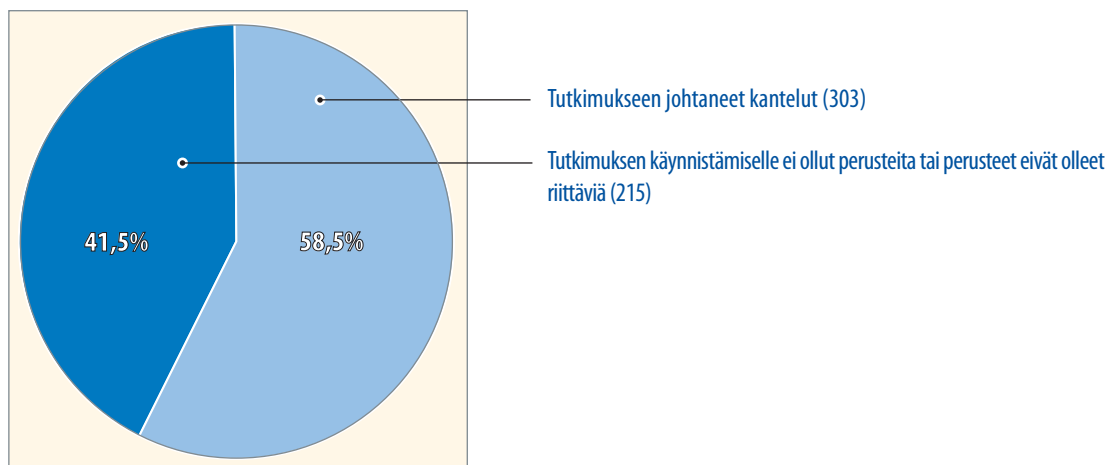

Toimivallan ulkopuolelle jääneet kantelut

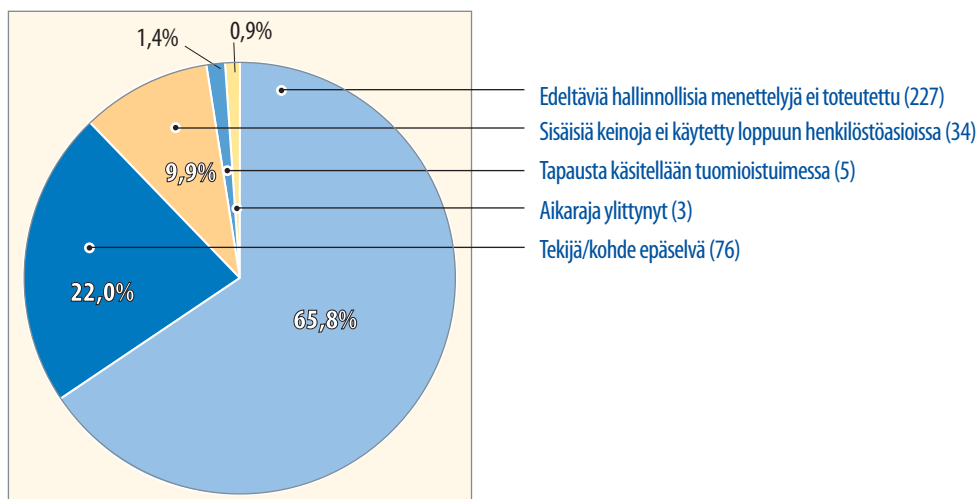

Toimivaltaan kuuluneet kantelut

Kantelut, jotka voitiin ottaa tutkittavaksi

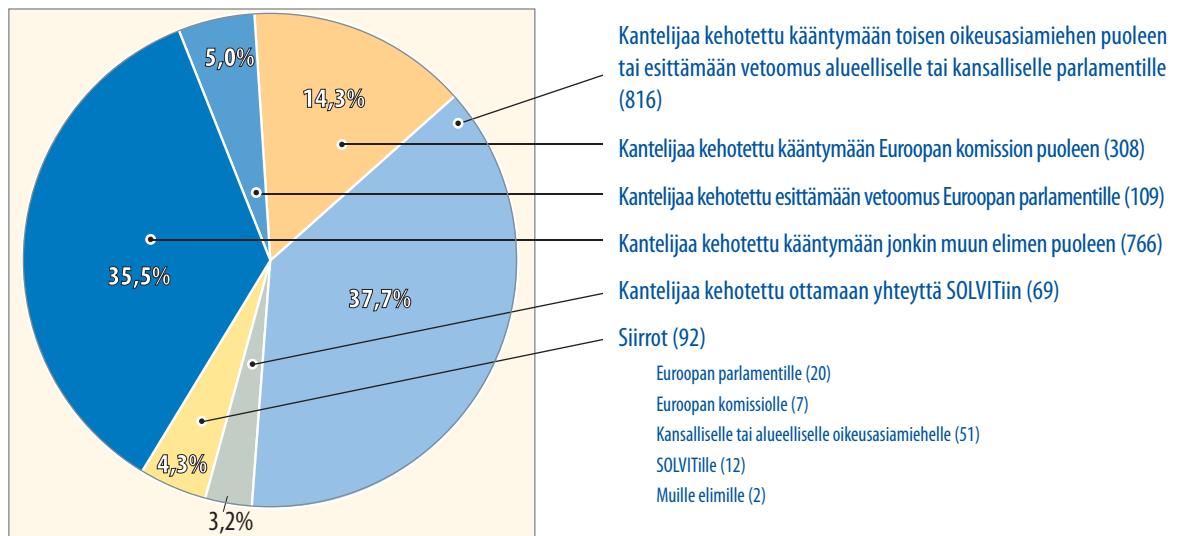
Kantelut, joita ei voitu ottaa tutkittavaksi

2 SIIRROT JA NEUVONTA

(Joissakin tapauksissa neuvottiin useita kertoja)

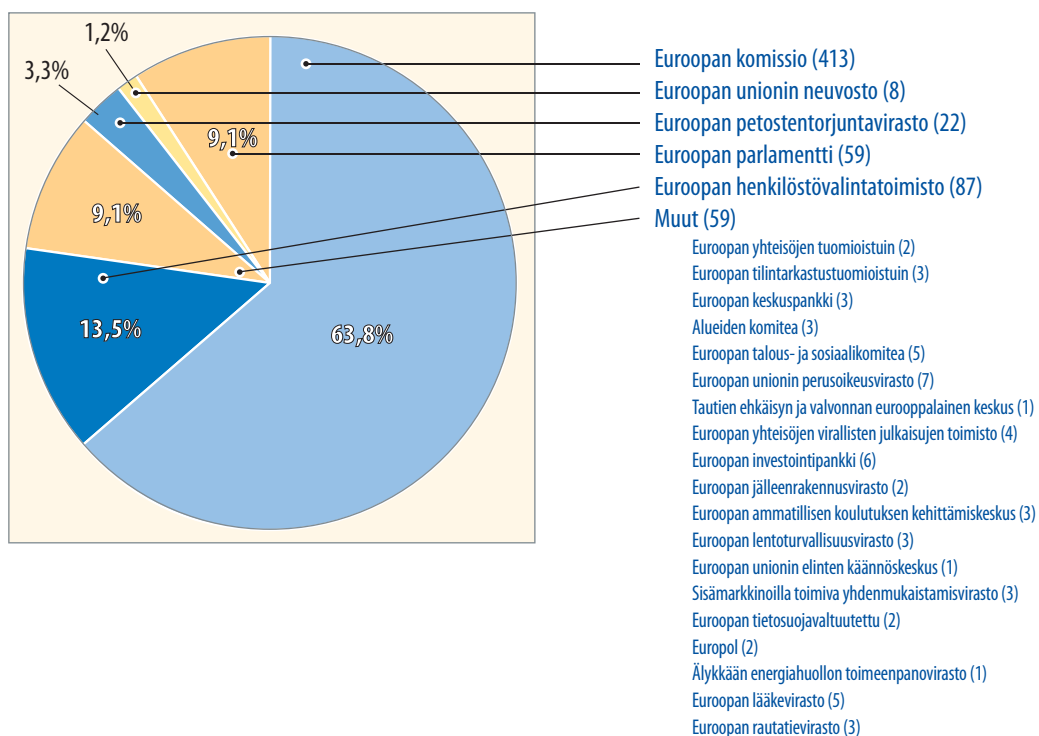

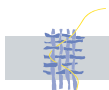
3 VUODEN 2007 TAPAUKSET 641

Vuonna 2007 Euroopan oikeusasiamies tutki 641 tapausta. Tapauksista 309 oli sellaisia, joiden tutkinta käynnistettiin vuonna 2007 (näistä kuusi käynnistettiin oikeusasiamiehen omasta aloitteesta), ja 332 sellaisia, joiden tutkintaa ei ollut saatu päätökseen 31.12.2006 (näistä yhdeksän oli käynnistetty oikeusasiamiehen omasta aloitteesta).

3.1 TOIMIELIMIÄ JA LAITOKSIA KOSKEVAT TUTKIMUKSET

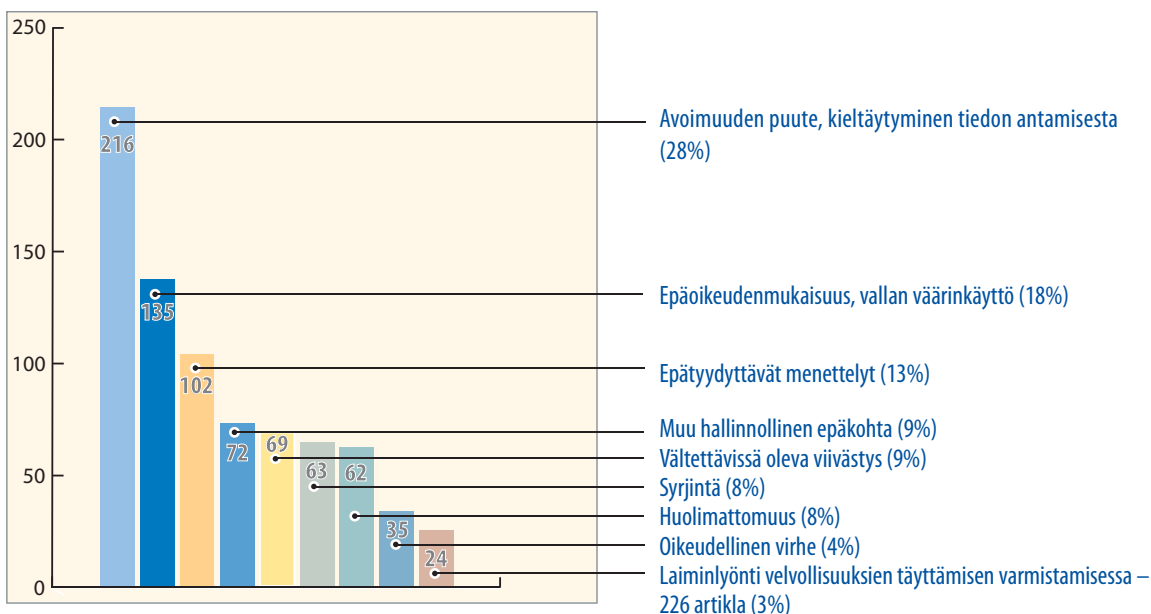
(Joissakin tapauksissa tutkimus on koskenut kahta tai useampaa toimielintä tai laitosta)

3.2 VÄITETYN HALLINNOLLISEN EPÄKOHDAN TYYPPI

(Joissakin tapauksissa on voitu mainita kaksi tai useampia hallinnollisia epäkohtia)

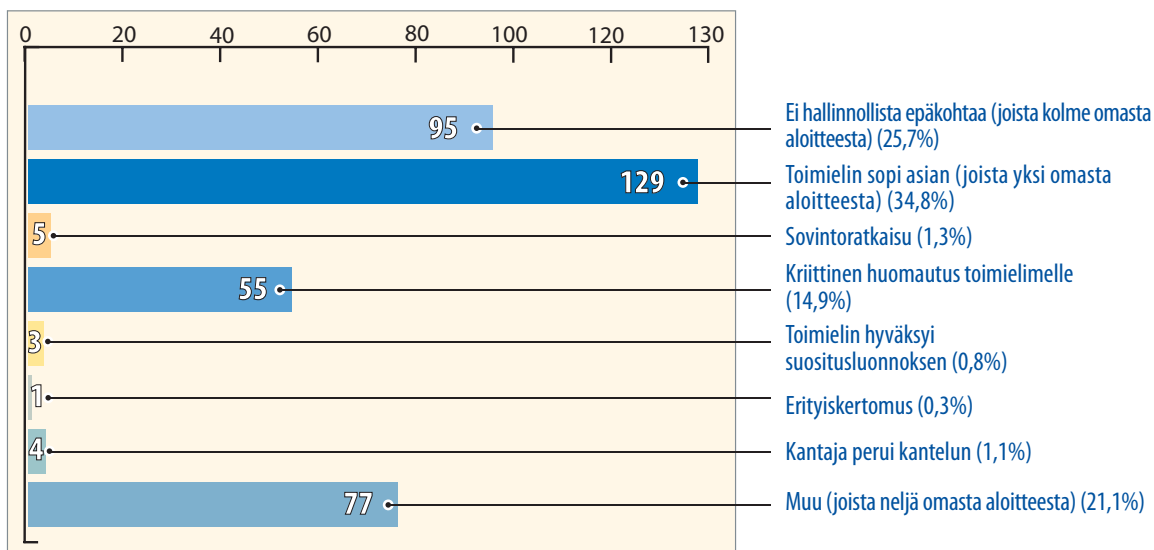

3.3 EHDOTUKSET SOVINTORATKAISUIKSI, SUOSITUSLUONNOKSET JA ERITYISKERTOMUKSET VUONNA 2007

– Ehdotukset sovintoratkaisuiksi	30
– Suositusluonnokset.....	8
– Erityiskertomus	1

3.4 PÄÄTÖKSEEN SAADUT TUTKIMUKSET 348²

(Tutkimukset on päätetty yhdestä tai useammasta seuraavista syistä)

²

Sedm z nich byla šetření z vlastního podnětu veřejného ochránce práv.

4 VUONNA 2007 REKISTERÖITYJEN KANTELUIJEN ALKUPERÄ

4.1 KANTELIJAT

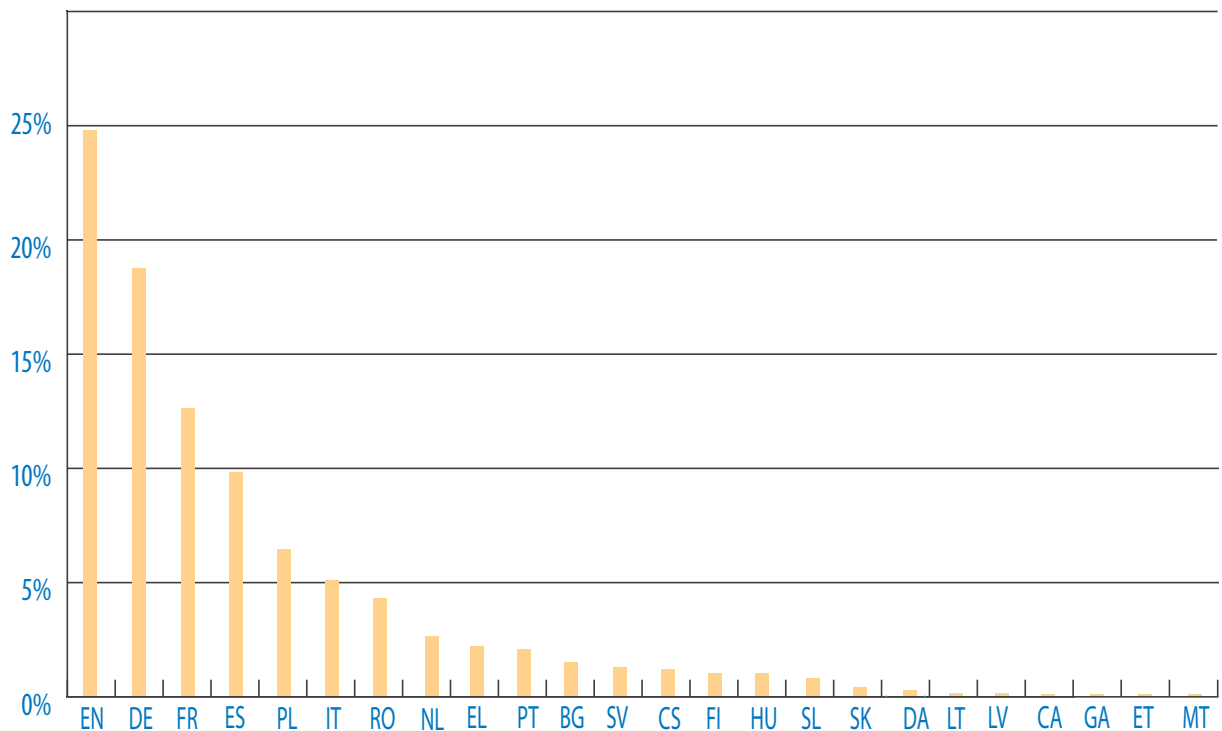

Yritykset ja yhdistykset
4,8 % (155)

Yksityiset kansalaiset
95,2 % (3 056)

4.2 KANTELUIJEN JAKAUTUMINEN KIELITTÄIN

4.3 KANTELUIJEN JAKAUTUMINEN MAITTAIN

Maa	Kantelujen määrä	Osuus kanteluista %	Osuus EU:n väestöstä %	Suhde ¹
Luxemburg	44	1,4	0,1	13,6
Malta	26	0,8	0,1	10,0
Kypros	46	1,4	0,2	8,9
Slovenia	39	1,2	0,4	3,0
Belgia	182	5,7	2,1	2,6
Bulgaria	91	2,8	1,6	1,8
Suomi	62	1,9	1,1	1,8
Irlanti	43	1,3	0,9	1,5
Řecko	106	3,3	2,3	1,5
Itävalta	75	2,3	1,7	1,4
Portugali	91	2,8	2,1	1,3
Espanja	351	10,9	9,0	1,2
Romania	162	5,0	4,4	1,2
Ruotsi	61	1,9	1,8	1,0
Unkari	67	2,1	2,0	1,0
Saksa	507	15,8	16,6	1,0
Tšekki	59	1,8	2,1	0,9
Puola	214	6,7	7,7	0,9
Slovakia	27	0,8	1,1	0,8
Alankomaat	74	2,3	3,3	0,7
Ranska	251	7,8	12,8	0,6
Litva	12	0,4	0,7	0,5
Latvia	8	0,2	0,5	0,5
Tanska	18	0,6	1,1	0,5
Italia	182	5,7	11,9	0,5
Viro	4	0,1	0,3	0,5
Yhdistynyt kuningaskunta	156	4,9	12,3	0,4
Muut	200	6,2		
Ei tiedossa	53	1,7		

¹ Luku on saatu jakamalla kantelujen prosenttiosuus väestön prosenttiosuudella. Jos luku on enemmän kuin 1, oikeusasiamies saa kyseisestä maasta enemmän kanteluita kuin sen väkiluvun perusteella voitaisiin olettaa. Kaikki taulukon prosenttiluvut on pyöristetty yhden desimaalin tarkkuudella.

EUROOPAN OIKEUSASIAMIEHEN YHTEYSTIEDOT

OSOITE

Euroopan oikeusasiamies
1, avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex
Ranska

PUHELIN

+33 3 88 17 23 13

FAKSI

+33 3 88 17 90 62

SÄHKÖPOSTI

eo@ombudsman.europa.eu

VERKKOSIVUSTO

<http://www.ombudsman.europa.eu>

**EUROOPAN OIKEUSASIAMIES TUTKII KANTELUITA HALLINNOLLISISTA EPÄKOHDISTA
EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA LAITOSTEN TOIMINNASSA**

www.ombudsman.europa.eu